

УДК 338.26:[005.934:33:334.78]

DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-3-12>

Юрій Вікторович КОСТЕНКО,

аспірант,

Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет», м. Київ

ORCID ID: [0009-0005-6349-0830](https://orcid.org/0009-0005-6349-0830)

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР

Нині кожна корпоративна структура в умовах економічної нестабільності має велику потребу у підвищенні своєї економічної безпеки. Для ефективного підвищення діяльності корпоративних структур використовується поетапне впровадження управлінських та організаційних дій, мотиваційних і безпекових стимулів, які деталізуються в стратегічному плані.

У статті описано розробку стратегічного плану економічної безпеки корпоративних структур, яка складається з аналізу динаміки розвитку корпоративної структури та оцінки поточної ситуації на ринку, діагностики економічної безпеки корпоративних структур під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів, комплексного аналізу та оцінки рівня економічної безпеки, вибору оптимальної стратегії та визначення стратегічних спрямувань на майбутнє, оцінки ефективності вибраної стратегії за певними критеріями, забезпечення контролю за впровадженням стратегії розвитку економічної безпеки, організаційне забезпечення реалізації стратегії та оцінка ефективності вибраної стратегії розвитку економічної безпеки корпоративних структур.

Ключові слова: стратегічне планування, план, економічна безпека, корпоративна структура, розробка стратегічного плану.

Yurii KOSTENKO

Graduate student, Private Higher Education Establishment
«European University», Kyiv

STRATEGIC PLANNING OF THE ECONOMIC SECURITY OF CORPORATE STRUCTURES

Currently, every corporate structure in conditions of economic instability has a great desire to increase economic security. In order to

effectively increase the activity of corporate structures, the step-by-step implementation of management actions, organizational actions, motivational and safety incentives, which are detailed in the strategic plan, is used.

The strategic plan for the development of the economic security of corporate structures includes the formulation of a strategic vision and purpose, the establishment of a strategic goal that determines the achievement of the necessary economic and social effectiveness, the effectiveness of the development of corporate structures, as well as an analysis of the influence of external and internal factors in an indefinite period of time on economic development in a strategic period of time, based on the results of which general and functional strategies of various nature, adjustment or replacement of strategies of specific directions of development of corporate structures are formed and implemented.

The article describes the development of a strategic plan for the economic security of corporate structures, which consists of an analysis of the dynamics of the development of the corporate structure and an assessment of the current market situation, diagnostics of the economic security of corporate structures under the influence of internal and external factors, a comprehensive analysis and assessment of the level of economic security, the choice of the optimal strategy and determination of strategic directions for the future, evaluation of the effectiveness of the selected strategy according to certain criteria, provision of control over the implementation of the strategy for the development of economic security, organizational support for the implementation of the strategy and evaluation of the effectiveness of the selected strategy for the development of economic security of corporate structures.

Strategic planning of the economic security of corporate structures is considered the initial stage before the formation, creation and functioning of each organizational and structural unit of the corporate structure. It provides a regulatory and control process that strengthens the economic security of corporate structures and leads to decisive actions regarding the choice and application of the strategy of economic security.

Keywords: *strategic planning, plan, economic security, corporate structure, development of a strategic plan.*

Постановка проблеми. Економічна безпека має ключове значення для добробуту корпоративних структур, особливо таких,

які постраждали від військової агресії. Стратегічне планування дає фундамент, який розвиває їхню здатність поглинати та адаптуватися до несподіваних потрясінь, які загрожують функціонуванню та перевантаженню свого механізму подолання кризових ситуацій, та керувати майбутніми ризиками й невизначеностями.

Планова діяльність корпоративних структур спрямована на зменшення ризиків, спричинених впливом зовнішніх факторів, та зміцнення стійкості до соціально-економічних умов і підтримки доступу до довгострокових рішень. Ці заходи є невід'ємним компонентом стратегічного планування економічної безпеки та комплексного підходу до досягнення результатів, а також прагнення забезпечити ефективне функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика стратегічного планування економічної безпеки корпоративних структур, на сьогодні, є актуальною, і висвітлюється у науковій літературі як зарубіжними, так і вітчизняними вченими. Теоретичне обґрунтування стратегічного планування знайшло відображення в наукових працях Аакера Д., Ансоффа І., Василенко О., Дунської А., Забродської Л., Пастухова В., Пащенко О., Пономаренко В., Раєвнева О., Слабковського Ю., Сліпенького В.В. та інших вчених. Ці вчені в своїх працях відкрили істотний зв'язок між використанням інструментів стратегічного управління і специфікою діяльності організацій внаслідок того чи іншого виду економічної діяльності. Вони зробили особливий внесок у початкове вивчення стратегічного планування підприємств (корпоративних структур).

Основні проблемні аспекти розроблення, впровадження та функціонування стратегічного планування економічної безпеки розглянули такі вчені: Азаренков Г.Ф. [1], Артеменко Н.В. [6], Валіков В.П. [2], Гавриш О.А. [3], Гордієнко Н. [7], Губарієва І.О. [11], Ілляшенко О. [7], Захаров О.І. [5], Живко З. Б. [4], Линник О.І. [6], Литовченко О. [7], Лопатка, К. [8], Македон В.В. [2], Мельник О.О. [9], Нагорняк І.О. [10], Рогожина Д. [8], Сердечна С.М [1], Черняк Г.М. [3].

На жаль розгляду проблемного питання щодо стратегічного планування економічної безпеки корпоративних структур в широкому розумінні приділяється мало уваги.

Сучасне середовище функціонування корпоративних структур досить складне, має стрімку динаміку і постійно вимагає впровадження нових підходів до управління ними. Як завжди, важливу роль відіграє стратегічний аспект організаційного управління.

В зоні його відповідальності лежать дії щодо формування та реалізації стратегії організації як інструменту забезпечення ефективної діяльності в довгостроковій перспективі.

Сучасна глобалізована ринкова економіка постійно висуває нові вимоги щодо гнучкості організацій. Велика частина цих вимог пов'язана з жорсткою конкуренцією і необхідністю гнучко реагувати на раптові та неоднозначні зміни в середовищі діяльності корпоративних структур, які викликані змінами ситуації на ринках та в суміжних сферах діяльності корпоративної структури. В таких динамічних умовах одним з основних чинників, які забезпечують успіх корпоративної структури, є уміння адаптуватися до змін у середовищі, забезпечувати гнучкість структури бізнесу, правильно розпоряджатися інвестиціями в різні види діяльності та своєчасно розробляти нові види продукції й впроваджувати їх у виробництво тощо. Тільки високоадаптивний підхід може забезпечити процвітання в майбутньому. При реалізації такого підходу головним питанням є забезпечення внутрішніх можливостей організації для реалізації достатньої реакції на зміни у зовнішньому середовищі протягом достатнього проміжку часу. Ці обставини вимагають постійного вдосконалення механізмів стратегічного планування та внесення змін в управління корпоративної структури.

Мета дослідження. Метою дослідження є обґрунтування необхідності забезпечення для структур, які несуть відповідальність за економічну безпеку організації, високої еластичності та можливості динамічно реагувати на зміни чинників, що мають вплив на рівень економічної безпеки при стратегічному плануванні економічної безпеки корпоративних структур.

Виклад основного матеріалу. Стратегічне планування – це процес детальної побудови та ефективного впровадження стратегічного плану в умовах економічної невизначеності. Стратегічний план повинен відповідати ситуації у державі та у бізнес-середовищі й дозволяти збалансувати надання своєчасної допомоги в досягненні запланованих і довгострокових результатів для корпоративних структур. Розробка стратегічного плану забезпечує впровадження адаптованих механізмів, що сприяють економічній безпеці та загальній стійкості до негативних змін у секторі ринку, який займає корпоративна структура. Це приводить до зміцнення потенціалу корпоративних структур. Стратегічний план економічної безпеки має формуватися згідно з його структурою, обумовле-

ною методичними положеннями, обґрунтованість і відповідність яких відповідає цілям стратегічного планування, і може визначатися за допомогою послідовного здійснення комплексу процедур, правил, заходів і дій, що відповідають функціональній спрямованості корпоративних структур. Створення й реалізація стратегічного плану об'єктивно можлива й виправдана в тому разі, якщо його функціональна спрямованість і особливості використання, за умов найбільш імовірних і суттєвих змін зовнішнього і внутрішнього середовища в поточному й перспективному періодах часу, мають характер індивідуальності й цілеспрямованості в досягненні орієнтирів економічної результативності.

Індивідуальність стратегічного плану як одного з видів планово-розрахункових обґрунтувань, полягає у відсутності екстраполяційної основи формування й у необхідності посісти стійке місце корпоративної структури на відповідних ринкових сегментах. Це потребує здійснення комплексних заходів для забезпечення одного з перших або лідерського місця на конкретних ринках послуг і товарів, досягнення необхідних результатів розвитку за умов впливу факторів мікро- та макросередовища в невизначеному часі.

Загальна структура і зміст стратегічного плану економічної безпеки передбачають наповнення змістовними заходами, діями й стратегіями. При цьому дане стратегічне планування за своїм змістом та спрямованістю має відображати: мету й завдання корпоративної структури; поточні й довгострокові завдання; загальну й функціональні стратегії; основні інвестиційні проекти й програми; зовнішньоекономічну діяльність; інвестування в основний капітал і ресурсний потенціал.

Процес розроблення стратегічного плану економічної безпеки корпоративних структур подано на рис. 1.

Зміст процесу, запропонованого для формування стратегічного плану, на наш погляд, відображає його функціональну спрямованість тільки в частині складання й реалізації загальної (базової) і функціональних стратегій розвитку економічної безпеки корпоративних структур. Інші складові, запропонованого автором стратегічного плану, характеризують аналогічні завдання, розв'язання яких необхідне в поточному (річному) і перспективному планах розвитку корпоративної структури, структурної складової виробничої або соціальної сфери, а також національної економіки в цілому.

Визначаючи специфіку стратегічного планування економічної безпеки корпоративних структур, функціональну цільову спрямованість стратегічного плану ми розуміємо як розроблення й обґрунтування способів і методів регулятивного впливу на майбутній розвиток корпоративної структури, а потім, як наслідок, на розвиток національної економіки. Такого роду функціональне призначення стратегічного плану, на наш погляд, нічим не відрізняє його від екстраполяційних форм поточного й перспективного (середньо- і довгострокового) розвитку соціально-економічної системи на різних рівнях планово-розрахункових обґрунтувань.

Рис. 1. Процес розроблення стратегічного плану економічної безпеки корпоративних структур

Джерело: розроблено автором

Основними складниками стратегічного планування економічної безпеки корпоративних структур, які послідовно доповнюють узагальнену форму стратегічного бачення, на думку автора, можуть бути:

- високий рівень додержання економічних інтересів користувачів (споживачів) товаром (послугою) корпоративних структур;

- зростання рівня конкурентоспроможності послуг і товарів на основі зниження витрат, підвищення якості, реконструкції й модернізації (впровадження цифровізаційних технологій) корпоративних структур;
- зростання ефективності програмних і проєктних інвестицій, що спрямовуються в основні, пріоритетні структурні елементи корпоративних структур;
- посилення координації діяльності й раціоналізації впливу на розвиток корпоративних структур.

Об'єктивність уявлень менеджерів про стратегічне планування економічної безпеки має підтверджуватися таким комплексом заходів і дій:

- установлення експертами-фахівцями спрямованості всіх видів діяльності в стратегічному періоді часу, найбільш імовірних рівнів якості товарів та послуг;
- визначення обсягів ресурсного потенціалу, інноваційних можливостей, що забезпечують якість в корпоративних структурах;
- конкретизація стратегічного планування в (стратегічному) періоді часу;
- обґрунтування ефективного використання ресурсного потенціалу корпоративних структур в період реалізації стратегічного плану.

Необхідність складання й наповнення стратегічного плану полягає в тому, що він поєднує для корпоративних структур цільові настанови реалізації місії з досягненням бажаних орієнтирів економічної результативності, що дозволяє встановлювати рівновагу між попитом та пропозицією товарів (послуг), в умовах раптового впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на розвиток корпоративних структур.

Разом із цим, системний підхід до формулювання, призначення місії дозволяє об'єктивувати змістовну спрямованість його впливу на диференційовану адаптацію персоналу до встановлених або необхідних орієнтирів економічної результативності в стратегічному періоді часу залежно від різних рівнів кваліфікації працівників. Формулювання призначення місії, її структурних складових, окремих корпоративних структур має об'єднати всі її функціональні елементи, що взаємодіють, для об'єктивного й змістовного відображення, а також впливу на економічний розвиток

корпоративних структур для виконання операційної ролі, виходячи з необхідності поєднання власних економічних і фінансових інтересів з аналогічними інтересами учасників ринкового сегмента товарів (послуг), що формують попит та пропозицію на ринку.

Переконані, що наявність у стратегічному плані структурного елемента формулювання та ролі стратегічного призначення (місії) у розвитку корпоративних структур, дозволяє не тільки впливати на економічний розвиток корпоративної структури за допомогою соціально-психологічної орієнтації персоналу на реальне, ресурсозабезпечувальне досягнення необхідних (бажаних) ідентифікаторів результативності й ефективності всіх видів споживаних ресурсів, але й додержувати сформульованого призначення, коригуючи в перспективному періоді ті його логіко-вербальні складові, які не відповідають об'єктивно складній спрямованості операційної діяльності корпоративних структур.

У цілому маємо зазначити, що об'єктивний рівень формулювання й установлення ролі призначення в процесі стратегічного розвитку корпоративної структури істотною мірою залежить: від установлення й урахування в стратегічному плануванні особливостей економічного, соціального, фінансового, інноваційного, операційного й маркетингового характеру структурних складових, основних індивідуальних і корпоративних суб'єктів господарювання і в цілому національної економіки; установлених розмірів наявного й зростаючого в довгостроковому (стратегічному) періоді часу ресурсного потенціалу; урахування наявних стилів, методів, способів, дій власників і менеджерів у процесі поточного функціонування й перспективного розвитку корпоративних структур; визначення й урахування в стратегічному плануванні об'єктивних характеристик зміни зовнішнього середовища.

Рівень об'єктивізації сформульованої стратегічної мети й імовірності її досягнення залежить від всебічного аналізу всіх зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на початково-підготовчий етап складання стратегічного плану, що визначає оптимістичне або найбільш імовірне стратегічне бачення й призначення корпоративних структур в довгостроковому періоді часу. При цьому стратегічне цільове орієнтування корпоративної структури на досягнення необхідних економічних результатів має супроводжуватися розв'язанням конкретних виробничо-господарських, фінансово-інвестиційних, науково-інноваційних, інформа-

ційно-комунікаційних завдань, що поетапно визначають реальні можливості одержувати бажані (оптимістичні) результати в стратегічному періоді часу.

Значення впливу зовнішніх факторів на економічний розвиток корпоративних структур в стратегічному періоді, на наш погляд, повинні провадити на експертній основі кваліфіковані менеджери й фахівці різних рівнів управління з урахуванням як позитивного, так і негативного факторного впливу. При цьому в даній структурі стратегічного планування мають кількісно визначатися можливі негативні наслідки раптового впливу зовнішніх факторів і передбачати комплексні заходи для їх нейтралізації й пом'якшення дії з метою збереження темпів або позитивних тенденцій економічного розвитку, посідання пріоритетного або лідерського місця на внутрішніх, міжрегіональних і міждержавних ринках.

Загальні стратегії розвитку корпоративної структури повинні мати такі кількісні і якісні орієнтири результативності, досягнення яких можливе на базі ресурсного й нормативно-правового забезпечення необхідного соціального зростання відповідно до стратегічної мети змін структурно-організаційного, маркетингового, міжрегіонального й міждержавного характеру.

Формування базових стратегій економічної безпеки корпоративних структур, кількісних і якісних ідентифікаторів, що включаються в них відповідно до результативності в структурі стратегічного плану, має бути обґрунтоване з позиції реальності досягнення на ресурсозабезпечувальній основі встановленого або необхідного орієнтира.

Реалізація загальної стратегії в довгостроковому розвитку корпоративної структури в рамках стратегічного плану можлива у тому об'ємі, в якому різнорівневі органи планування розробляють і впроваджують функціональні (окремі) стратегії, кожна з яких характеризує як один з напрямів розвитку, так і комплекс заходів і дій, що вживаються для підвищення обсягів продажу послуг і товарів, рівня ефективності використання ресурсів.

Водночас маємо зазначити, що незалежно від наявності різних напрямів дії тієї чи іншої функціональної стратегії, набір вибраних і здійснених у практичній діяльності корпоративних структур і в цілому національної економіки стратегій має впливати на досягнення необхідних (бажаних) орієнтирів економічної результативності (безпеки).

Також стратегічний план економічної безпеки корпоративних структур має передбачати можливість прийняття висококваліфікованими менеджерами рішення на певних етапах стратегічного розвитку про коригування або заміну функціональних стратегій, спрямованість і вплив яких не відповідають ринку, кон'юнктурним умовам, вимогам активної протидії, насамперед, факторам зовнішнього середовища. Для забезпечення такої можливості стратегічний план повинен мати в своєму складі послідовність і періодичність моніторингових процедур спостереження за результативністю виконання кожної зі здійснюваних загальної й функціональних стратегій. При цьому коригування й заміна здійснюваних стратегій економічної безпеки корпоративних структур мають провадитися відповідно до встановлюваних у даному структурному елементі кількісних і якісних змін результатів і ефективності ресурсоспоживання, включаючи гранично припустимі рівні зниження економічних і соціальних результатів, ефективності корпоративних структур.

Висновки та пропозиції. Можна констатувати, що забезпечення економічної безпеки корпоративних структур є запорукою для розвитку корпоративної структури. Своєчасне виявлення загроз, прийняття відповідних адекватних рішень, які ґрунтуються на інформаційному забезпеченні моніторингових систем та систем управління, дозволяють керівництву компанії прагматично оцінювати рівень безпеки і усувати перешкоди, які заважають розвитку корпоративної структури.

Економічну безпеку корпоративної структури може бути розглянуто як механізм захищеності життєво важливих інтересів бізнесу компанії від внутрішніх і зовнішніх загроз. Такий механізм повинен створювати умови функціонування і розвитку, при яких досягаються або перевищуються заплановані економічні показники. Існування та стале функціонування такого механізму не може бути досягнуте без чіткого стратегічного плану економічної безпеки, який є результатом систематичної планової діяльності, спрямованої на захист інтересів бізнесу, досягнення фінансово-економічних цілей, захист від внутрішніх і зовнішніх загроз та протиправних посягань і ефективної протидії. Результатом діяльності такого механізму також є створення сприятливих умов для успішного функціонування і розвитку корпоративної структури, зміцнення її економічних позицій та ділової репутації.

Отже, стратегічне планування економічної безпеки корпоративних структур має формуватися згідно з його структурою, комплексом технологічних процедур, правил, заходів і дій, що відповідають функціональній спрямованості й сутності стратегічного планування і втілюються: у формуванні стратегічного бачення й призначення корпоративної структури; установленні стратегічної мети, що визначає досягнення необхідної економічної й соціальної результативності, ефективності розвитку корпоративної структури; аналізі впливу зовнішніх і внутрішніх факторів у невизначеному часі; формулюванні загальної й окремих (функціональних) стратегій; коригуванні або заміні стратегій розвитку економічної безпеки корпоративних структур.

© **Костенко Ю.В., 2023**

ЛІТЕРАТУРА

1. Азаренков Г. Ф., Сердечна С. М. Формування аналітичного інструментарію забезпечення економічної безпеки стратегічного розвитку підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 508 – 517.

2. Валіков В. П., Македон В. В. Економічна безпека підприємства в концепті процесного управління. *Нобелівський вісник*. 2017. № 1 (10). С. 12 – 22.

3. Гавриш О. А., Черняк Г. М. Розроблення стратегії забезпечення економічної безпеки підприємств енергетичної галузі. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2016. № 13. С. 143 – 149.

4. Живко З. Б. Стратегічне планування в системі економічної безпеки підприємства. *Проблеми науки*. 2012. № 4. С. 32 – 39.

5. Захаров О. І. Стратегія економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія: Економічна*. 2012. № 2. С. 272 – 282.

6. Линник О. В., Артеменко Н. В. Стратегія економічної безпеки підприємства як фактор зменшення впливу зовнішніх та внутрішніх загроз. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія: *Технічний прогрес і ефективність виробництва*. 2013. № 67 (1040). С. 159 – 169.

7. Литовченко О. В., Ілляшенко О. І, Гордієнко Н. Р. Етапи стратегічного планування економічної безпеки підприємства. *Економічний аналіз*. 2021. Т. 31. № 2. С. 98 – 106. <https://doi.org/10.35774/econa2021.02.98>.

8. Лопатка К., Рогожина Д. Бізнес-планування як ефективний інструмент реалізації стратегії підвищення економічної безпеки підприємства.

Економічний простір, 2020 р. (158), 46 – 49. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/158-7>.

9. Мельник О. О. Сутність розробки стратегії забезпечення економічної безпеки автотранспортного підприємства. *Комунальне господарство міст*. 2012. № 106. С. 276 – 282.

10. Нагорняк І.О. Стратегічне управління забезпеченням соціально-економічної безпеки підприємств. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем : колективна монографія. Тернопіль ФОП Осадца Ю. В., 2016. С. 117 – 128.

11. Gubarieva, I. O. Strategic guidelines formation for economic security of national economy. 2015. №168. Pp. 122 – 129.

REFERENCES

1. Azarenkov G.F., Serdechna S.M. (2017) Formation of analytical tools for ensuring the economic security of the strategic development of the enterprise. [Formuvannya analitychnoho instrumentariiu zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky stratehichnoho rozvytku pidpryemstva] *A young scientist*. № 5 (45). Pp. 508 – 517.

2. Valikov V.P., Makedon V.V. (2017) Economic security of the enterprise in the concept of process management. [Ekonomichna bezpeka pidpryemstva v kontsepti protsesnoho upravlinnia] *Nobel Herald*. №. 1 (10). Pp. 12 – 22.

3. Havrysh O.A., Chernyak H.M. (2016) Development of a strategy to ensure the economic security of enterprises in the energy industry. [Rozroblennia stratehii zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpryemstv enerhetychnoi haluzi] *Economic bulletin of NTUU «KPI»*. № 13. Pp. 143 – 149.

4. Zhivko Z. B. (2012) Strategic planning in the system of economic security of the enterprise. [Stratehichne planuvannia v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpryemstva] *Problems of science*. № 4. Pp. 32 – 39.

5. Zakharov O. I. (2012) Strategy of economic security of the enterprise. [Stratehiia ekonomichnoi bezpeky pidpryemstva] *National Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Series: Economic*. № 2. Pp. 272 – 282.

6. Linyk O. V., Artemenko N. V. (2013) The company's economic security strategy is a factor in reducing the influence of external and internal threats. [Stratehiia ekonomichnoi bezpeky pidpryemstva- yak faktor zmenshennia vplyvu zovnish-nikh ta vnutrishnikh zahroz] *Bulletin of NTU «KhPI»*. Series: *Technical progress and production efficiency*. № 67 (1040). Pp. 159 – 169.

7. Lytovchenko O. V., Ilyashenko O. I., Gordienko N. R. (2021) Stages of strategic planning of economic security of the enterprise. [Etapy stratehich-

noho planuvannia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva] *Economic analysis*. Vol. 31. №. 2. Pp. 98 – 106. <https://doi.org/10.35774/econa2021.02.98>.

8. Lopatka K., Rogozhina D. (2020) Business planning as an effective tool for implementing the strategy of increasing the economic security of the enterprise. [Biznes-planuvannia yak efektyvnyi instrument realizatsii stratehii pidvyshchennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva] *Economic spaceж* (158). Pp. 46 – 49. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/158-7>.

9. Melnyk O. O. (2012) The essence of developing a strategy for ensuring the economic security of a motor vehicle enterprise. [Sutnist rozrobky stratehii zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky avtotransportnoho pidpriemstva] *Municipal management of cities*. № 106. Pp. 276 – 282.

10. Nagornyak I. O. (2016) Strategic management of social and economic security of enterprises. [Stratehichne upravlinnia zabezpetsenniam sotsialno-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv] *Modern socio-economic problems of the theory and practice of the development of economic systems: a collective monograph*. Ternopil FOP Osadtsa Yu. V. Pp. 117 – 128.

11. Gubarieva, I. O. (2015) Strategic guidelines formation for economic security of national economy. [Strategic guidelines formation for economic security of national economy]. №168. Pp. 122 – 129.

СТАТТЯ НАДІЙШЛА ДО РЕДАКЦІЇ 10.09.2023